



3. januar 2024

Høring vedr. Lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine og lov om Udbetaling Danmark

Røde Kors takker for muligheden for at afgive høringssvar på høring over forslag til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

Røde Kors er enig i, at der er behov for at styrke forsørgelsesgrundlaget til både voksne udlændinge, som bor sammen med og reelt er forsørgere for et barn, som er adskilt fra deres forældre pga. krig i hjemlandet og til gifte kvinder, der er alene med deres børn i Danmark. Vi har længe efterspurgt og påtalt den manglende afklaring i forhold til børnenes forsørgelse. Det er positivt, at den kommer nu¹. Vi er dog bekymrede over forslaget om at anvende børnetilskudsloven som model.

Vi bakker op om, at kommunerne får længere tid til at overtage flygtninge fra indkvarteringssteder, når de får opholdstilladelse. Vi mener, at det kan sikre en grundigere afdækning af den enkelte flygtninges behov forud for overgangen til kommunen, herunder hensyn til barnets tarv. Samtidig kan det give kommunerne bedre vilkår for at forberede en god modtagelse, herunder passende bolig- og skoletilbud mv.

Røde Kors er som udgangspunkt positiv overfor de foreslåede ændringer og har nedenstående konkrete kommentarer til lovforslaget:

Tilskud til forsørgelse af fordrevne børn fra Ukraine uden forsørgere i Danmark

Røde Kors finder det som nævnt positivt, at der nu sikres hjemmel til at give økonomisk tilskud til de voksne udlændinge, som bor sammen med og reelt forsørger de børn, der er kommet til Danmark alene eller med en ledsager, der ikke er en forælder. Som led i vores opgave med at indstille repræsentanter og midlertidige forældremyndighedsindehavere til alle uledsagede mindreårige udlændinge, har vi i Røde Kors mødt mange ukrainere, der har ansvaret for omsorg og forsørgelse af familiemedlemmers børn, uden at de har kunne få ydelser til det. Det har betydet store afsavn for børnene, vanskelige vilkår for de voksne og ulige vilkår fra kommune til kommune, fordi de har forholdt sig forskelligt til problemet.

¹ www.rodekors.dk/rapport-ukraine

I Røde Kors er vi bekymrede over om den foreslåede sats (1.548 kr. pr. måned skattefrit – ca. 50 kr. pr. døgn) dækker forsørgerens udgifter. Satsen svarer til det normalbidrag, som en bidragspligtig forælder kan pålægges at betale en bidragsberettiget forælder, når de ikke bor sammen. Vi mener dog ikke, situationen kan bruges til sammenligning. I tilfældet her er der tale om børn, der forsørges af voksne udlændinge, der hverken har forældremyndighed eller midlertidig forældremyndighed over barnet, og derfor ikke har adgang til andre ydelser til at dække de udgifter, der er forbundet med at forsørge barnet. Det anerkendes i det foreslåede, at de har den reelle forsørgelse af børnene, da en forudsætning for at modtage tilskuddet er, at de, der har forældremyndigheden, ikke er i stand til at forsørge barnet. Derfor mener vi ikke, at situationen kan sidestilles med et børnebidrag fra en fraskilt forælder til den anden forælder. Vi foreslår i stedet, at der kigges til andre konstellationer vedr. forsørgelse af børn fx modellen for netværksplejefamilier².

I forhold til kredsen, der skal kunne modtage den foreslåede ydelse, er det vigtigt at være opmærksom på, at også andre voksne end voksne, der har opholdstilladelse efter særloven kan komme i en situation, hvor de forsørger børn, der er flygtet fra Ukraine. Flere børn er flygtet hertil for at tage ophold hos familiemedlemmer, der har opholdstilladelse i Danmark på grund af arbejde eller som familiesammenførte. De har samme behov for ydelser til forsørgelse af børnene som voksne med ophold efter særloven.

I Røde Kors har vi desuden oplevet et antal voksne, der er flygtet til Danmark med børn, de ikke er biologiske forældre til, men værger efter ukrainsk ret. Med den foreslåede formulering af §30 b om at forældremyndighedsindehaveren opholder sig i Ukraine, vil de ikke opfylde betingelsen for at modtage ydelser til forsørgelse af barnet, selv om de har det samme behov. Røde Kors skal derfor opfordre til, at formuleringen ændres, så disse familier også omfattes.

Et bedre økonomisk grundlag vil også øge forudsætningerne for god integration og kan også bidrage til at sikre, at mindreårige ikke må prioritere arbejde frem for uddannelse for at sikre husstandens samlede økonomi.

Røde Kors er enig i, at kommunen skal vejlede om muligheden for at få det økonomiske tilskud og at kommunen (jf. god forvaltningsskik) er forpligtet til at vejlede på eget initiativ, selvom borgeren hverken direkte eller indirekte, har bedt om vejledning. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det også, at vejledningen forudsætter, at kommunen i forvejen er i kontakt med borgeren. Røde Kors mener, at det er vigtigt, at der ydermere pågår en mere opsøgende indsats i forhold til de voksne udlændinge, som fx er i job og derfor ikke nødvendigvis er i kontakt med kommunen. Det er vigtigt, at ansøgningsmuligheden når ud til alle voksne udlændinge, som har de børn lovforslaget omfatter boende. Derfor bør vejledningsbreve og ansøgningskema også oversættes til ukrainsk.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der indsættes §30b som led i et nyt kapitel 8a i særloven, som giver kommunerne hjemmel til at yde hjælp til forsørgelsen af et barn under 18 år, hvis det bor hos en voksen med opholdstilladelse efter særloven, som har *påtaget sig* ansvaret for barnet, men som ikke har den *retlige pligt* til at forsørge barnet. Røde Kors bemærker, at der er tale om en særlovsbestemmelse og anbefaler i stedet, at denne hjemmel indsættes i anden lovgivning. Det ville sikre, at andre voksne udlændinge, der ikke er fra Ukraine, men befinder sig i en lignende situation, kan opnå tilskud på lige vilkår med målgruppen i lovforslaget her. Samtidig ville en mere generel bestemmelse også være en hjælp til de ukrainske børn, der som nævnt ovenfor, er her uden forældre og for eksempel bor hos familiemedlem eller pårørende, der ikke har opholdstilladelse efter særloven, og som dermed heller ikke har den retlige pligt til at forsørge barnet.

² [Løn/Økonomi som netværksplejer * Netværksplejefamilien \(netvaerksplejefamilien.dk\)](http://Løn/Økonomi%20som%20netværksplejer%20*%20Netværksplejefamilien%20(netvaerksplejefamilien.dk))

Hjælp til fordrevne personer fra Ukraine, der er gift, men praktisk set enlige forsørgere

Røde Kors finder det positivt, at man med §30c, stk. 1 og 2 i det nye kapitel 8 i særloven nu sikrer, at gifte udlændinge med ophold efter særloven og som praktisk set er enlige forsørgere nu vil kunne få udmålt hjælp efter §22, stk. 2, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik, når personen forsørger eget barn under 18 år i hjemmet, ægtefællen opholder sig i Ukraine og hverken eller delvist er i stand til at forsørge sin ægtefælle og sit eventuelle barn. Det betyder, at de får ret til forsørgertillæg som enlige forsørgere samt børnetilskud efter optjeningsprincippet på lige vilkår med andre flygtninge.

Røde Kors bemærker, at der er tale om en særlovsbestemmelse og anbefaler i stedet en mere general bestemmelse indsættes i anden lovgivning, hvoraf det månedlige beløb for enlige forsørgere på selvforsørgelses- og hjemrejseydelse er fastsat. Det vil sikre, at flygtninge fra andre lande, der praktisk set også kan anses som enlige forsørgere, fordi dem, de er gift med, er nødsaget til at blive i pågældende hjemland og ikke har mulighed for at forsørge den herboende ægtefælle og eventuelle barn, kan opnå forsørgertillæg på lige vilkår med de ukrainske flygtninge.

Ændring af fristen for kommunernes overtagelse af ansvaret for fordrevne fra Ukraine

Det foreslås, at fristen for kommunernes overtagelse af ansvaret for fordrevne fra Ukraine ændres fra de nuværende 4 hverdage til 15 hverdage. Det er positivt, fordi det giver kommunerne længere tid til at forberede modtagelsen i forhold til passende indkvartering og andre praktiske ting. Samtidig giver det også kommunerne bedre tid til at træffe beslutninger vedrørende mindreårige børn, der er flygtet uden deres forældre. For dem skal der, under hensyntagen til deres tarv, tages stilling til bolig, eventuelt anbringelsessted, skole og afdækning af eventuel regelmæssighed i deres kontakt til forældrene, med henblik på at afklare om kommunen skal indstille til udpegnings af en midlertidig forældremyndighedsindehaver.

For de indkvarteringssteder, der skal overgive flygtninge til kommunerne, vil det ligeledes være en forbedring, at fristen ændres til 15 dage. Det giver bedre mulighed for dialog med kommunerne om de konkrete behov, der ses i de enkelte familier og med familierne om, hvad de ønsker, der skal formidles til modtagekommunen. Samtidig, har Røde Kors naturligvis forståelse for, at det af beredskabsmæssige årsager kan blive nødvendigt at gå tilbage til den nuværende korte 4-dages frist, hvis situationen udvikler sig på en måde, så indkvarteringssystemet bliver for presset.

Røde Kors står naturligvis til rådighed, hvis ovenstående hørings svar skulle give anledning til opfølgende spørgsmål.

Venlig hilsen



Anders Ladekarl
Generalsekretær